

INSTRUKCJA CZYTANIA DOKUMENTÓW PUPUL. WYŁOŻENIE PROJEKTÓW UPROSZCZONYCH PLANÓW URZĄDZENIA LASU W GMINACH, PODSTAWY PRAWNE, ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

Zawartość

1. POSTAWY PRAWNE WYKONYWANIA UPUL:.....	2
2. Nadzory nad lasami	2
3. Gospodarka leśna	2
4. Obowiązki właściciela lasu.....	3
5. Zasady udostępniania lasów.....	4
6. Zakazy w lasach	6
7. INSTRUKCJA CZYTANIA UPUL:	8
8. Wyjaśnienia do sporządzenia opisów taksacyjnych do uproszczonych planów urządzenia lasu. ..	9
9. INSTRUKCJA WYLICZENIA % POZYSKANIA W PRZYPADKU WSPÓŁWŁASNOŚCI BĄDŹ WSPÓŁWŁADANIA (LUB NP. WŁAŚCICIEL NIEUSTALONY).....	10
10. Wyłożenia projektów UPUL.....	12
11. Ważne wyjaśnienia punktowe - szybkie	12
12. Pytania i zagadnienia najczęściej spotykane w uwagach od właścicieli opisane szerzej.	12
13. Linki zewnętrzne do poczytania:	15

Wykonawca:

LAS-R Sp. z o.o.

ul. Snycerska 34/13, 30-817 Kraków
biuro@las-r.pl   www.las-r.pl

1. POSTAWY PRAWNE WYKONYWANIA UPUL:

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach.

Definicja Lasu

Art. 3.

Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) - drzewami i krzewami oraz runem leśnym - lub przejściowo jej pozbawiony:
  - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
  - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
  - c) wpisany do rejestru zabytków,
terenami lasów są również linie energetyczne i drogi leśne.

2. Nadzory nad lasami

Art. 5.

1. Nadzór nad gospodarką leśną sprawują:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska - w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) starosta oraz w zakresie określonym w ustawie wojewoda - w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

3. Starosta może powierzyć, w drodze porozumienia, prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, nadleśniczemu Lasów Państwowych, zwanemu dalej "nadleśniczym".

3a. W przypadku powierzenia zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, starosta przekazuje środki na realizację tego zadania.

3. Gospodarka leśna

Art. 7.

1. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

- 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą,
- 2) ochrony lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych ze względu na:
  - a) zachowanie różnorodności przyrodniczej,
  - b) zachowanie leśnych zasobów genetycznych,
  - c) walory krajobrazowe,
  - d) potrzeby nauki,
- 3) ochrony gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie lub uszkodzenie oraz o specjalnym znaczeniu społecznym,
- 4) ochrony wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania zbiorników wód podziemnych,
- 5) produkcji, na zasadzie racjonalnej gospodarki, drewna oraz surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu.

2. Gospodarka leśna w lasach stanowiących rezerwy przyrody oraz wchodzących w skład parków narodowych uwzględnia zasady określone w przepisach o ochronie przyrody.
3. Gospodarka leśna w lasach wpisanych do rejestru zabytków prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie dóbr kultury i muzeach.

4. Obowiązki właściciela lasu

Art. 9.

1. W celu zapewnienia powszechnej ochrony lasów właściciele lasów są obowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do:

- 1) wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów,
- 2) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych,
- 3) ochrony gleby i wód leśnych.

2. W przypadku niewykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1, w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa zadania właścicieli lasów określa, w drodze decyzji, starosta.

3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Art. 11.

Jednostka organizacyjna, osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za powstanie szkody w lasach jest obowiązana do jej naprawienia według zasad określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 13.

1. Właściciele lasów są obowiązani do trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności do:

- 1) zachowania w lasach roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz naturalnych bagien i torfowisk,
- 2) ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 2 lat od usunięcia drzewostanu, a w razie szkód wywołanych przez pożary i inne klęski żywiołowe - w okresie do 5 lat,
- 3) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej,
- 4) przebudowy drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w planie urządzenia lasu, uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3,
- 5) racjonalnego użytkowania lasu w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez:
  - a) pozyskiwanie drewna w granicach nie przekraczających możliwości produkcyjnych lasu,
  - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

2. Zmiana lasu na użytek rolny jest dopuszczalna w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb właścicieli lasów.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2:

- 1) w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa decyzję wydaje dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, na wniosek nadleśniczego,
- 2) w stosunku do lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa:
  - a) o powierzchni do 10 ha decyzję wydaje starosta, na wniosek właściciela lasu,
  - b) o powierzchni powyżej 10 ha decyzję wydaje wojewoda, na wniosek właściciela lasu.

Art. 14.

1. Powiększanie zasobów leśnych następuje w wyniku zalesienia gruntów oraz podwyższania produktywności lasu w sposób określony w planie urządzenia lasu.

2. Do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- 1) grunty położone przy źródłach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych,
- 2) lotne piaski i wydmy piaszczyste,
- 3) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska,
- 4) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

2a. Wielkość zalesień, ich rozmieszczenie oraz sposób realizacji określa krajowy program zwiększania lesistości opracowany przez ministra właściwego do spraw środowiska, zatwierdzony przez Radę Ministrów.

3. Grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

4. Obowiązek zalesiania gruntów ciąży na nadleśniczych w odniesieniu do gruntów w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach lub użytkownikach wieczystych pozostałych gruntów.

5. Właściciele lub użytkownicy wieczystości gruntów mogą otrzymywać dotacje z budżetu państwa przeznaczone na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów zalesienia gruntów, o których mowa w ust. 3. Decyzję w sprawie przyznania środków na pokrycie tych kosztów wydaje starosta na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego, po zaopiniowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

6. (skreślony).

Art. 14a.

1. Drewno pozyskane w lasach podlega ocechowaniu.

2. Obowiązek cechowania drewna spoczywa na właścicielach lasów, z zastrzeżeniem ust.

3. Drewno pozyskane w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa cechuje starosta, który wystawia właścicielowi lasu dokument stwierdzający legalność pozyskania drewna.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady cechowania drewna, wzory urządzeń do cechowania i zasady ich stosowania oraz wzór dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna.

5. Zasady udostępniania lasów

Art. 26. 1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są udostępniane dla ludności.

2. Stałym zakazem wstępu objęte są lasy stanowiące:

- 1) uprawy leśne do 4 m wysokości,
- 2) powierzchnie doświadczalne i drzewostany nasienne,
- 3) ostoje zwierząt,
- 4) źródła rzek i potoków,
- 5) obszary zagrożone erozją.

3. Nadleśniczy wprowadza okresowy zakaz wstępu do lasu stanowiącego własność Skarbu Państwa, w razie gdy:

- 1) wystąpiło zniszczenie albo znaczne uszkodzenie drzewostanów lub degradacja runa leśnego,
- 2) występuje duże zagrożenie pożarowe,
- 3) wykonywane są zabiegi gospodarcze związane z hodowlą, ochroną lasu lub pozyskaniem drewna.

4. Lasy objęte stałym lub okresowym zakazem wstępu, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 pkt 1, oznaczają się tablicami z napisem "zakaz wstępu" oraz wskazaniem przyczyny i terminu obowiązywania zakazu. Obowiązek ustawiania i utrzymywania znaków ciąży na nadleśniczym w stosunku do lasów będących w zarządzie Lasów Państwowych oraz na właścicielach pozostałych lasów.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku zakazu wstępu do lasu oraz zasady jego umieszczania.

Art. 27. 1. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa są udostępniane, z uwzględnieniem zakazów zawartych w art. 26 i art. 30, do zbioru płodów runa leśnego:

- 1) na potrzeby własne,
- 2) dla celów przemysłowych, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Zbiór płodów runa leśnego dla celów przemysłowych wymaga zawarcia umowy z nadleśnictwem.

3. Nadleśniczy odmawia zawarcia umowy, w przypadku gdy zbiór runa leśnego zagraża środowisku leśnemu.

4. Lokalizowanie pasiek w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa jest nieodpłatne.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasady lokalizowania pasiek na obszarach leśnych.

Art. 28. Właściciel lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa może zakazać wstępu do lasu, oznaczając ten las tablicą z odpowiednim napisem.

Art. 29. 1. Ruch pojazdem silnikowym, zaprzęgowym i motorowerem w lesie dozwolony jest jedynie drogami publicznymi, natomiast drogami leśnymi jest dozwolony tylko wtedy, gdy są one oznakowane drogowskazami dopuszczającymi ruch po tych drogach. Nie dotyczy to inwalidów poruszających się pojazdami przystosowanymi do ich potrzeb.

1a. Jazda konna w lesie dopuszczalna jest tylko drogami leśnymi wyznaczonymi przez nadleśniczego.

2. Postój pojazdów, o których mowa w ust. 1, na drogach leśnych jest dozwolony wyłącznie w miejscach oznakowanych.

3. Przepisy ust. 1 oraz art. 26 ust. 2 i 3, a także art. 28, nie dotyczą wykonujących czynności służbowe lub gospodarcze:

- 1) pracowników nadleśnictw,
- 2) osób nadzorujących gospodarkę leśną oraz kontrolujących jednostki organizacyjne Lasów Państwowych,
- 3) osób zwalczających pożary oraz ratujących życie lub zdrowie ludzkie,

- 4) funkcjonariuszy Straży Granicznej chroniących granicę państwową oraz funkcjonariuszy innych organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny,
  - 5) osób wykonujących czynności z zakresu gospodarki łowieckiej oraz właścicieli pasiek zlokalizowanych na obszarach leśnych,
  - 6) właścicieli lasów we własnych lasach,
  - 7) osób użytkujących grunty rolne położone wśród lasów,
  - 8) pracowników leśnych jednostek naukowych, badawczo-rozwojowych i doświadczalnych, w związku z wykonywaniem badań naukowych i doświadczeń z zakresu leśnictwa i ochrony przyrody,
  - 9) wojewódzkich konserwatorów przyrody oraz pracowników Służb Parków Krajobrazowych,
  - 10) *osób sporządzających plany urządzenia lasu, uproszczone plany urządzenia lasu lub inwentaryzację stanu lasu, o której mowa w art. 19 ust. 3.*
4. Imprezy sportowe oraz inne imprezy o charakterze masowym organizowane w lesie wymagają zgody właściciela lasu.

6. Zakazy w lasach

Art. 30. 1. W lasach zabrania się:

- 1) zanieczyszczania gleby i wód,
  - 2) zaśmiecania,
  - 3) rozkopywania gruntu,
  - 4) niszczenia grzybów oraz grzybni,
  - 5) niszczenia lub uszkodzenia drzew, krzewów lub innych roślin,
  - 6) niszczenia urządzeń i obiektów gospodarczych, turystycznych i technicznych oraz znaków i tablic,
  - 7) zbierania płodów runa leśnego w oznakowanych miejscach zabronionych,
  - 8) rozgarniania i zbierania ściółki,
  - 9) wypasu zwierząt gospodarskich,
  - 10) biwakowania poza miejscami wyznaczonymi przez właściciela lasu lub nadleśniczego,
  - 11) wybierania jaj i piskląt, niszczenia lęgówisk i gniazd ptasich, a także niszczenia lęgówisk, nor i mrowisk,
  - 12) płoszenia, ścigania, chwytania i zabijania dziko żyjących zwierząt,
  - 13) puszczania psów luzem,
  - 14) hałasowania oraz używania sygnałów dźwiękowych, z wyjątkiem przypadków wymagających wszczęcia alarmu.
2. Przepisy ust. 1 pkt 3 i 5 nie dotyczą czynności związanych z gospodarką leśną, a pkt 12-14 nie dotyczą polowań.
3. W lasach oraz na terenach śródleśnych, jak również w odległości do 100 m od granicy lasu, zabrania się działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo, a w szczególności:
- 1) rozniecania ognia poza miejscami wyznaczonymi do tego celu przez właściciela lasu lub nadleśniczego,
  - 2) korzystania z otwartego płomienia,
  - 3) wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych.
4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą działań i czynności związanych z gospodarką leśną, pod warunkiem że czynności te nie stanowią zagrożenia pożarowego.

Art. 31. W przypadku lasu będącego w użytkowaniu wieczystym na podstawie odrębnych przepisów lub wchodzącego w skład zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zadania i kompetencje określone w art. 10 ust. 1 pkt 1, art. 13 ust. 3 pkt 1, art. 26 ust. 3 i 4 oraz art. 30 ust. 1 pkt 10 i ust. 3 pkt 1 wykonują odpowiednio użytkownik wieczysty albo Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa. Ilekroć w tych przepisach jest mowa o:

- 1) nadleśnictwie - należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną użytkownika wieczystego albo Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa powołaną do prowadzenia gospodarki leśnej,
- 2) nadleśniczym - należy przez to rozumieć kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w pkt 1.

7. INSTRUKCJA CZYTANIA UPUL:

Adres leśny:

Budowa adresu i jak się poruszać po adresie leśnym:

Np.:

K150320003-101 -a -00

K150320003 – oznacza adres geodezyjny danego obrębu geodezyjnego

-10 – oznacza lasy prywatne (99 współwłasność ze Skarbem Państwa)

1 – oznacza numer oddziału

a – oznacza literkę wydzielenia w oddziale

ADRES LEŚNY JEST NIEPOWTARZALNY DLA WYDZIELEŃ!!! Jest unikatowy, jednocześnie będąc łącznikiem między mapą a opisem taksacyjnym z bazy danych i operatu.

UPUL ZAWIERA:

- I. OPIS OGÓLNY – uwagi ogólne itd. głównie dla nadzoru
- II. WYKAZ SKRÓTÓW I SYMBOLI – oznaczenia skrótów zawartych w UPUL
- III. OPISY TAKSACYJNY LASU I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA – opisy taksacyjne wykonane dla wydzieleni (w wydzieleniu może być nawet kilkadziesiąt działek!!) opisujące jednorodny pod pewnymi względami grunt leśny. Opis połączony jest z mapą poprzez ADRES LEŚNY a dokładniej poprzez dowiązanie oddziału i wydzielenia.
- IV. TABELA WŁAŚCICIELI

Lp.	Nazwisko, imię (współwłasność małżeńska) udział	Nr jednostki rej.
1	Imię nazwisko (współmałżonek) 1/1	G1
2	Imię nazwisko 1/1	G174
3	Itd.....	.....

Sortowanie w tabeli jest wg nazwisk od A-Z.

W tej tabeli możemy sprawdzić do którego nr rejestrowego jest przypisana dana osoba aby na tej podstawie odczytać dane z kolejnej tabeli

Np. Osoba 1 figuruje w 1 nr rejestrowym **G1** i jest właścicielem bądź współwłaścicielem leśnej.

- V. REJESTR DZIAŁEK LEŚNYCH I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ ICH WŁAŚCICIELI

Nr w rej gruntów	Nazwisko i imię Adres właściciela Współwłaścicieli udział	Nr działki	Użytek ew.	Oddz. poddz	Opis wydzielenia								Wskazania gospodarcze			Wykonanie
					R. pow	Kat. ochr.	Gat.	Wiek	Bonit.	Powierzchnia [ha]	Pow. gr. do zales. [ha]	Miąższność [m3] brutto	Rodz. zabiegu	Pow [ha]	Miąższność [m3] Brutto/ Netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
G1	1) Imię Nazwisko i adres [udział: 1/1]	94/7	LsIV	2-a	D- STAN		OL	55	III	0,1500		30	IVDU	0,1500	30/23	
													ODN- ZŁOŻ	0,1500		
													PIEL	0,1500		
													AGROT	0,1500		
Razem:										0,1500		30			30/23	

Sortowanie w tabeli jest wg nr rejestrowego od G1-G9999.

Mając nr rejestrowy G1 przechodzimy do miejsca w tabeli i odczytujemy z kolumny 2 dane adres i udziały w działce następnie dane działki kol 3 i 4, oddz. i wydz. (pododdział) kol 5 , kol 6-10 skrócony opis taksacyjny, kol 11 udziały pow. działki w wydzieleniu, kol 12 pow. ewentualnych gruntów do zalesienia, kolumna 13 obliczony statystycznie szacowany zapas na działce (szacowana całość drewna

na działce), kol 14 rodzaj planowanego zabiegu do wykonania na 10 lat, kol 15 pow. zabiegu, kol 16 planowana do pozyskania masa (brutto i netto znaczy w korze i bez kory), kol 17 – wykonanie oraz informacje różne z wydzielenia dla nadzoru.

Najważniejsze dla właściciela lasu są kolumny 1-5, 14-16. Czyli przywiązanie działki dane osobowe oraz zabiegi do wykonania wraz z planowaną masą do pozyskania

VI. SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ROZBIEŻNOŚCI

Tu wpisywane są ewentualne rozbieżności pomiędzy przekazaną ewidencją a stanem na gruncie a także wszystkie rozbieżności w przekazanych do prac danych ewidencyjnych i mapowych.

VII. MAPA – mapa z nr oddziałów i literami wydziałów wraz z naniesionymi granicami działek w tych wydzieleniach. Dodatkowo dopisane są skrócone opisy taksacyjne.

Nie należy sugerować się skróconym opisem w celu określenia co znajduje się na danej działce, ponieważ jest tam wpisany udział procentowy pokrycia koronami pow. całego wydzielenia (a nie działki), gatunek i jego wiek (3 So 70) – należy rozumieć to jako sosna w wieku 70 lat występuje na około 30% pow. wydzielenia stanowiąc tym samym najliczniejszą grupę gatunkowo wiekową. Na mapie może występować również opis 4JdKO- oznacza to, że budowa pionowa to klasa odnowienia- drzewostan osiągnął wiek dojrzałości do odnowienia i rozpoczęto proces odnowienia rębniami złożonymi, wiek drzewostanu jest taki jak opisany w operacie.

8. Wyjaśnienia do sporządzenia opisów taksacyjnych do uproszczonych planów urządzenia lasu.

1. Zbyt małe powierzchnie nie są podstawą do tworzenia osobnych wydziałów.

Przyjmuje się, że najmniejsza pow. wydzielenia w dużym kompleksie to 0,5 ha.

Wyjątki stanowią osobne kompleksy lub wylesienia (łąki, role).

2. Opis taksacyjny jak również wszystkie wyliczenia przyjmowane są dla całego wydzielenia a nie dla poszczególnych składowych działek. Przykład:

Gatunki główne na poszczególnych działkach:

9/12 01-a ROLA					
L1	10	Jd 60		14/1 Brz40	14/2 Os40
	11	Jd 30	15/2 Jd 50	14/3	14/4 Jd80
	12	Jd 90		01-b	17 Jd40
	13/1	Jd 60	15/1	Jd 70	16 Jd 60
18/23 01-c Św15					

I tak dla wydzielenia „b” w oddziale 01 (niebieski obszar) opis taksacyjny będzie wyglądał następująco:

4Jd60, 3Jd80, 3Jd40, MjsBrz40, MjsOs40

(cyfra przy gatunku oznacza szacowany % dziesiętny pokrycia koron danej grupy generycznej np. 4 to 40%)

Uśredniono wiek, wysokości i pierśnice jak również masę.

Zabiegi przyjmuje się dla całego wydzielenia co nie oznacza iż muszą one być wykonane na każdej działce np. TP jako CS - trzebież jako cięcia sanitarne lub odnowienie luk wykonują tylko właściciele na działkach na których są luki oraz chore czy też złamane lub martwe drzewa.

- W przypadku działki nr 11 nie ma podstaw do jej wydzielenia i tworzenia osobnego wydzielenia.
- W przypadku działki 18/23 Wydzielony został Świerk pochodzący z sadzenia, posadzony na gruncie porolnym wymagający innych zabiegów niż przylegające wydzielenie „b”.
- W przypadku działki 9/12 w EWIDENCJI GRUNT TEN WIDNIEJE JAKO UŻYTEK „Ls” w rzeczywistości jest to rola (niezgodność użytkowania gruntu z przeznaczeniem) – w przypadku tak ewidentnych przypadków tworzone jest osobne wydzielenie.
- W przypadku działki nr 10 wchodząca na nią łąka nie została zakwalifikowana jako osobne wydzielenie lecz jako LUKA do dolesienia.
- Pewne zabiegi między innymi rębni oraz trzebieży nie są obowiązkowe i właściciel działki nie ma obowiązku wycinać drzew.
- Zaplanowane pozyskanie uśrednione dla całego wydzielenia nie oznacza, że właściciel małej 1 arowej działki nie będzie mógł wyciąć największej kilku kubicznej 120l jodły pomimo iż wyliczony etat pozyskania dla niego jest dużo niższy. Decyzja o przeznaczeniu poszczególnych drzew do wycinki leży w gestii sprawującego nadzór nad lasami.

9. INSTRUKCJA WYLICZENIA % POZYSKANIA W PRZYPADKU WSPÓŁWŁASNOŚCI BĄDŹ WSPÓŁWŁADANIA (LUB NP. WŁAŚCICIEL NIEUSTALONY)

1. W przypadku gdy mamy do czynienia ze współwłaścicielami danej działki, innymi niż współwłasność małżeńska, (małżeństwo zapisane pod jednym nr. rejestrowym traktowane jest jako 1 właściciel) % wyliczenia masy, powierzchni, zapasu oblicza się w następujący sposób:

Nr w rej gruntów	Nazwisko i imię Adres właściciela Współwłaścicieli udział	Nr działki	Użytek ew.	Oddz. poddz	Opis wydzielenia								Wskazania gospodarcze			Wykonanie
					R. pow	Kat. ochr.	Gat.	Wiek	Bonit.	Powierzchnia [ha]	Pow. gr. do zales. [ha]	Miąższość [m3] brutto	Rodz. zabiegu	Pow [ha]	Miąższość [m3] Brutto/ Netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
G129	1)NAZWISKO IMIĘ [WL] [udział: 1/2] 2)NAZWISKO IMIĘ [WL] [udział: 1/2]	159/9	LsVI	3-a	D- STAN		SO	55	I	0,7200		180	TP	0,7200	23/20	
Razem:										0,7200		180			23/20	

Dla osoby przy numerze 1 z nr rejestrowego G129 zaznaczonego na pomarańczowo wyliczamy % do pozyskania masy jako jej udział razy dana. W tym przypadku szacowana ilość drewna do pozyskania w trzebieżach w okresie dziesięciolecia obliczamy $\frac{1}{2} * 20m^3 = 10 m^3 / 10 lat$.

Analogicznie postępujemy z innymi danymi.

Taka forma zestawienia tabelarycznego musiała zostać zachowana ze względu na to, że wszyscy współwłaściciele muszą mieć pełny pogląd na stan faktyczny działki/działek.

2. W przypadku gdy mamy do czynienia z władającymi, najczęściej z WŁAŚCICIELEM NIEUSTALONYM Postępujemy tak samo jak w punkcie 1 za wyjątkiem dojścia do % udziału we władaniu w danej działce/jednostce rejestrowej.

Tu postępujemy w sposób następujący:

Wykaz działek

Lp.	Nr. Działki	Nr rejestru	Oddz/poddz	Pow. działki
1	12/1	G120	2 b,c	0,6500
2	12/3	G138	2 b,c	0,6400
3	7/4509	G130	3 a	0,3400

Nr w rej gruntów	Nazwisko i imię Adres właściciela Współwłaścicieli udział	Nr działki	Użytek ew.	Oddz, poddz	Opis wydzielenia								Wskazania gospodarcze			Wykonanie
					R. pow	Kat. ochr.	Gat.	Wiek	Bonit.	Powierzchnia [ha]	Pow. gr. do zales. [ha]	Miaższność [m3] brutto	Rodz. zabiegu	Pow [ha]	Miaższność [m3]	
															Brutto/ Netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
G130	WŁAŚCICIEL NIEUSTALONY [1] [udział 3/24]	7/4509	LsVI	3-a	D- STAN		SO	55	I	0,3400		155	TP	0,7200	26/24	
Razem:										0,3400		155			26/24	

Z tabeli wykazu działek znajdujemy numer rejestrowy gruntów. Mając ten nr. w ewidencji gruntów należy znaleźć udział we własności działki. Następnie wybieramy osobę której sprawa dotyczy i wyliczamy potrzebne wartości wg danego udziału. Np. udział we władaniu osoby x wynosi 3/24. Czyli 3/24 mnożymy razy orientacyjne pozyskanie (tu 24m3) . A więc: $3/24 * 24 = 3 \text{ m}^3 / 10 \text{ lat}$.

10. Wyłożenia projektów UPUL

W trakcie wyłożenia właściciele mają wgląd do planów i mogą składać uwagi w terminie do 30 dni od dnia wyłożenia

Uwagi możemy podzielić na te do opracowania merytorycznego i te do źle opisanego stanu na gruncie.

11. Ważne wyjaśnienia punktowe - szybkie

- należy rozróżnić grunt leśny(drzewostan) z użytkowaniem leśnym, na użytku leśnym mogą znajdować się inne formy zagospodarowania niż d-stan np.: drogi, linie energetyczne, zabudowania, role, łąki, pastwiska, różnego rodzaju wody płynące i stojące itd.,
- nie mamy możliwości zmieniać czegokolwiek w ewidencji gruntów dane są przekazywane ze stanem aktualnym na dzień podpisania umowy,
- nie poprawiamy powierzchni, kształtów użytków i działek ewidencyjnych,
- nie dokonujemy klasyfikacji gruntów,
- nie zmieniamy danych właścicieli,
- w trakcie tych prac nie wskazujemy gdzie jest działka i użytek leśny danego właściciela,
- w trakcie tych prac nie dokonujemy zalesień – tzn. nie opracowujemy planów i nie sadzimy drzew, plany sporządza leśniczy, a zalesia sobie sam właściciel,
- w trakcie tych prac nie dokonujemy wycinki,
- w trakcie tych prac nie dokonujemy wyłączenia z produkcji,
- nie doradzamy właścicielom co mają zrobić z lasem, od tego jest sprawowany nadzór,
- nie mamy wpływu na zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP).

12. Pytania i zagadnienia najczęściej spotykane w uwagach od właścicieli opisane szerzej.

„Dostałem takie pismo z urzędu” – urzędy gmin wysyłają zawiadomienia o wyłożeniu do publicznego wglądu pUPUL, prace prowadzone są na podstawie ustawy o lasach na zlecenie Starosty. Na podstawie pUPUL prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Niema obowiązku prawnego zaznajamiania się z treścią pUPUL ani też osobistego stawiennictwa w UG.

„Dlaczego nie zostałem zawiadomiony i ktoś chodził po moim lesie” – zawiadomienie o prowadzonych pracach terenowych wysyłane są do miejscowego urzędu gminy z prośbą o powiadomienie właścicieli lasów. Zawiadomienie zawiera orientacyjny okres kiedy będą się odbywały prace taksacyjne oraz inne podstawowe informacje. Nie zawiadamia się każdego właściciela indywidualnie, ponieważ nie mamy takiego obowiązku.

Na mocy ustawy możemy wejść do lasów, które podlegają pracom urządzeniowym, nawet tych opatrzonych znakami „Teren prywatny zakaz wstępu”. Tylko przy konieczności wejścia na tereny ogrodzone i posesje kontaktujemy się z właścicielami, nigdy nie dokonujemy samowolnego wejścia na tereny grodzone, dla własnego bezpieczeństwa, psy, ochrona, policja, itp.

„Nie zgadza się powierzchnia, tu na tym dokumencie mam inaczej”:

Właściwe wydziały geodezji Starostwa Powiatowego pracują cały czas nad jakością danych w zasobach. Duże rozbieżności pociągała za sobą cyfryzacja danych papierowych i modernizacja użytków gruntowych. Prace urządzeniowe są wykonywane na podstawie przekazanych danych i nie podlegają zmianom. Przyjmowany jest stan na dzień podpisania umowy i Wykonawca nie ma możliwości wglądu we wcześniejsze zmiany oraz nie weryfikuje poprawności tych danych pod względem merytorycznym. W pracach sprawdzane są ilościowo działki, ilościowo użytki leśne oraz stosunek powierzchni ewidencyjnej do powierzchni rzeczywistej. Wszelkie rozbieżności zamieszczane są w odpowiednim rozdziale pUPUL z reguły na końcu operatu.

Do najczęstszych uwag należą, rozbieżności względem:

- nakazów podatkowych – nakazy wydaje gmina na podstawie ewidencji gruntów, jeżeli jest różna od tej jaka jest w starostwie właściciel sam musi to wyjaśnić.
- wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów – najczęściej te wypisy są z zeszłego wieku. Należy pamiętać że wypis jest ważny przez 100 dni o dacie wydania! Data pozyskania danych jest na stronie tytułowej planu, i wszelkie dane zawarte w planie są z tego dnia.

„ Tam nie ma lasu, tylko pole”:

Częsty przykład wyłączenia z produkcji (odlesienia) gruntów bez zmiany użytku na inny niż Ls bądź też w przypadku braku aktualizacji użytków gruntowych, taki stan może trwać nawet dziesięciolecia. Właściciel, szczególnie młody, może być święcie przekonany że tam nigdy lasu nie było. Jednakże opracowaniem obejmujemy wszystkie użytki Ls (zawsze!), opisujemy stan faktyczny na gruncie. Nie ma możliwości nie ujęcia tylko dlatego że rośnie tam „kukurydza”. W takim wypadku działka umieszczana jest w tabeli rozbieżności.

„Nie zgadzają się dane właściciela” –

- błędnie wpisane dane adresowe, literówki w danych -jeżeli są źle wpisane w bazie ewidencyjnej to za ten stan rzeczy odpowiada wydział geodezji danego starostwa.
- zmienił się właściciel– jest akt notarialny (kupno, sprzedaż, sprawy spadkowe) niestety dane te mogą zostać zmienione tylko po wydaniu odpowiedniej decyzji administracyjnej przez Starostę do chwili zakończenia wyłożenia pUPUL. Najczęściej jednak prace prowadzone są ze stanem na dzień wydania danych i nie ma możliwości zmiany w pUPUL. Zabiegi rozpisywane są do działki i wynikowo do właściciela więc zmiana nie przeszkadza w prowadzeniu gospodarki leśnej.

„Dlaczego mój las nie został ujęty?”

- las, uprawa, młodnik, nie znajduje się na użytku Ls, a najczęściej zgodnie z umową inwentaryzujemy tylko ten użytek.

Uwagi do wieku:

- jak dobrze wiecie wiek szacujemy na podstawie cech fizjologicznych oraz wiarygodnych dokumentów (wymiar, policzenia okółków na drzewach stojących, policzenia słoju przyrostowych na świeżych pniach(jeśli są)). Jest to wartość uśredniona dla całego wydziału w którym może znajdować się nawet kilkanaście działek, dlatego wiek całego drzewostanu może się nieznacznie różnić.

Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu (a także dokumentami pokrewnymi).

3.3.11. Wiek gatunków wchodzących w skład drzewostanu (wiek drzewostanu, klasy

wieku), faza rozwoju drzewostanu

§ 32

1. Wiek drzewostanu utożsamiany jest w planowaniu urządzeniowym (...)

Wiek ustala się z dokładnością:

- 1) 1–2 lat w uprawach i młodnikach Ia klasy wieku,
- 2) 2–4 lat w młodnikach Ib klasy wieku,
- 3) 4–6 lat w drągowinach II klasy wieku,
- 4) 6–10 lat w drzewostanach III i IV klasy wieku,
- 5) 10–20 lat w drzewostanach starszych

„Mam za małe/za duże pozyskanie lub zapas”

Zapas a co za tym idzie pozyskanie, wpisujemy na podstawie pomiarów dokonanych w terenie. Na obliczenie zapasu wpływ ma skład gatunkowy, wiek, wysokość drzewostanu i próby relaskopowe. Zapas, który został wpisany do operatu jest statystycznie rzeczywisty, i co za tym idzie wielkość pozyskania również. Jeżeli którykolwiek z tych elementów zawiera błąd to wyniki końcowe mogą być różne.

Pozyskanie wynika z zasobności.

W trzebieżach ustalone jest ustawowo na poziomie nie większym niż 20% zapasu na gruncie.

Rębnie złożone – od 20% do 40% zapasu na gruncie.

Rębnie (faza) uprzątające do 100%

Rębnie zupełne – całość zapasu (do 100%).

% masy przypisywany jest zgodnie z tabelami i w pewnych przypadkach może być za niski (ze względu np. na podział ewidencyjny) w taki przypadku przewidziano odpowiedni zapis w części ogólnej operatu w rozdziale dotyczącym pozyskania.

Właściciel nie ma obowiązku pozyskiwać maksymalnej miąższości przewidzianej w planie w cięciach trzebieżowych i rębniach.

Kwestia pozyskania całości przewidzianej masy leży w gestii właściciela gruntu. Niemniej ma obowiązek utrzymywać las w dobrym stanie sanitarnym i hodowlanym. W ciągu 10 lat obowiązywania pUPUL powinien wykonać zabieg przewidziany w operacie.

Wiek rębności.

Wiek rębności, jest to minimalny wiek jaki musi osiągnąć drzewostan, aby mógł być wycięty. Jest to wiadomość dla właściciela i instytucji nadzorującej gospodarkę leśną, że w drzewostanie można przeprowadzić rębnie. To właściciel decyduje czy chce wyciąć czy nie, w planie jest zapis że może. Należy pamiętać że wiek rębności, i rębnia zależy od wieku gatunku głównego i siedliska.

„Na mojej działce takiego drzewa/gatunku nie ma” lub „ Dominujący jest inny gatunek niż ten wpisany w planie”

Taka sytuacja może mieć miejsce jeżeli wydzielenie obejmuje kilka a nawet kilkadziesiąt działek i opis jest uśredniony, nie jest błędem jeżeli działki są na tyle wąskie lub małe że nie ma możliwości wydzielić osobnych wydzieleń. Wtedy opis odnosi się do kompleksu leśnego (wydzielenia jako całości), który może nieznacznie różnić się od tego co akurat występuje na działce do której odnosi się sprawa właściciela. Ze względu na małą powierzchnię lub zbyt wąską działkę bądź jej kształt nie ma możliwości jej wydzielić.

„Proszę o ujęcie działki w planie zalesienia”

Plany zalesień sporządzają pracownicy nadleśnictwa, na terenie którego leży działka przeznaczona do zalesienia, lub leśniczy zatrudniony przez starostę i tam należy się udać w celu zasięgnięcia dalszych informacji na ten temat.

W planie, jeżeli przewiduje to umowa, mogą zostać wskazane grunty przeznaczone do zalesienia. Są to te same grunty które, wskazane są w MPZP do zalesienia. Jeżeli działka nie znajduje się na takim terenie, nie możemy jej dopisać. W takim wypadku właściciel może zalesić działkę na własny koszt.

„To nie jest las tylko samosiejka i krzaki” lub „Nikt nie sadził lasu, pole samo zarosło”

Pochodzenie drzewostanu jest częścią opisu taksacyjnego. Przy czym niema ono wpływu na to czy działka jest objęta pUPUL czy też nie. Nie mamy wpływu na ustalenie, kształt, wielkość użytku Ls. Ustalają to klasyfikatorzy geodeci na zlecenie starostwa. Jeżeli na działce jest użytek Ls opisujemy to co jest na gruncie w granicach klasoużytku leśnego.

TAKSACJA „Ls”

Na użytku Ls, jeżeli niema drzewostanu, właściciel zobowiązany jest do ponownego zalesienia. Jeżeli występuje sukcesja naturalna, i może być zaczątkiem nowego drzewostanu, możemy opisać jako młody drzewostan. Jeżeli nie spełnia takich warunków, to opisujemy jako grunty do zalesienia, Halizna.

Jeżeli pole samo zarosło a **klasyfikator gruntów** uznał że spełnia definicję lasu, to będzie opisany użytek Ls, i my traktujemy to jako grunt leśny, i opisujemy zgodnie ze stanem na gruncie.

„W poprzednim planie było coś innego”

Obowiązkiem podczas prac terenowych jest dokonanie pomiarów wg stanu. Opisujemy stan rzeczywisty nie zaś sprzed 10 lat, oczywiście możemy podierać się starym planem np. w sprawie wieku itd. ale z zachowaniem zasady ograniczonego zaufania przy kierowaniu się zdrowym rozsądkiem. Opisy również mogą się różnić ponieważ w trakcie obowiązywania poprzedniego planu mogły zmienić się metody, narzędzia i przepisy dotyczące opisywania drzewostanów.

„Las na działce nie spełnia wymogu powierzchni - 0,10 ha, powinien być wykreślony z planu”

Kryterium powierzchni odnosi się również do kwestii sąsiednich działek tworzących kompleks.

Ponownie odwołujemy się do ewidencji gruntów. Jeżeli grunt nie spełnia kryterium powierzchniowego do uznania jako las to opisany zostaje jako LZ w i trafia do wykazu rozbieżności. Nie mam wpływu i możliwości poprawy ewidencji.

Nie możemy także wykreślić tego z planu ponieważ użytek Ls, właściciele prywatnych, zawsze opisujemy w całości i bez wyjątków. Właściciel może we własnym zakresie w starostwie powiatowym domagać się aktualizacji użytków na jego działce, lub zlecić to klasyfikatorowi z odpowiednimi kwalifikacjami.

13. Linki zewnętrzne do poczytania:

<https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/a>

<https://lasy-prywatne.pl/do-pobrania>

<http://rebnie.wl.sggw.pl/Klasyfikacja.htm>

<https://www.drewno.pl/artykuly/7767,kalkulator-miazszosci-drewna-okraglego.html>